

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет економіки та бізнес-адміністрування
 Кафедра економіки та бізнес-технологій

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЕБА

С. Петровська

«03» 03 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

А. Гудманян

«03» 03 2020 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
 Спеціальність: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
 Освітньо-професійна програма: Підприємництво та бізнес-технології
 Підприємницька діяльність в авіації
 Митна та біржова справа

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна:	2-3	360/12	88	88	-	184	(1) ДДЗ-2с	КР-3	диф.зал. – 2с екзамен 3с
Заочна	2-4	360/12	16	20	-	324	К – 3с.	КР-4	диф.зал. – 3с екзамен 4с

Індекс: РБ-6-076/19-2.1.10
 РБ-12-076/19-2.1.10

СМЯ НАУ РП 11.01.05-2020

Робочу програму навчальної дисципліни «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» розроблено на основі освітньої програми та робочих навчальних планів № : РБ-6-076/19-2.1.10, РБ-12-076/19-2.1.10, підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійних програм «Підприємництво та бізнес-технології», «Підприємницька діяльність в авіації», «Митна та біржова справа» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:

доцент кафедри економіки та бізнес-технологій

М.Седляр

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», (освітньо-професійних програм «Підприємництво та бізнес-технології» та «Підприємницька діяльність в авіації», «Митна та біржова справа») - кафедри економіки та бізнес-технологій, протокол № 12 від «23» вересня 2019р.

Завідувача кафедри

Н. Ушенко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету Економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 9 від «27» листопада 2019 р.

Голова НМРР

А. Тофанчук

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1 Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	5
2. Зміст навчальної дисципліни	13
2.1. Структура навчальної дисципліни	13
2.2. Домашнє завдання /контрольна робота (ЗФН).....	16
2.3. Курсова робота	16
2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену	17
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	17
3.1. Методи навчання.....	17
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	17
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	18
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	18

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 11.01.01-05-2019
		стор. 4 з 22	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни», затверджених розпорядженнями №071/роз. від 10.07.2019 р., №088/ роз., від 16.10.2019 р. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі управління та адміністрування, відноситься до циклу професійної підготовки.

Метою викладання навчальної дисципліни «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у контексті спеціальності з урахуванням вимог стандарту вищої освіти (освітньої програми) є надання загального уявлення про підприємництво, торгівлю та біржову діяльність, розгляд їх соціально-економічного змісту, розкриття механізму створення власної справи, показ процесів функціонування, інфраструктурного обслуговування і забезпечення підприємництва, торгівлі та біржової діяльності а також висвітлити проблеми його управління і державного регулювання. **Предметом** дисципліни є методологія та організація підприємницької та біржової діяльності, а також сфери торгівлі.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- сформувати у студентів базові знання та навички щодо прийняття комплексних рішень, які базуються на кращих світових практиках і, водночас, адаптовані до реалій внутрішнього ринку з метою ефективного управління підприємницькими структурами, торговельними організаціями та біржами;

- вивчення сутності, видів, характерних особливостей підприємництва;

- обґрунтування вибору організаційної форми підприємництва та торгівлі;

- вивчення технології створення підприємства та організації торговельної діяльності;

- навчити орієнтуватись у різних господарських ситуаціях, пов'язаних з організацією та веденням підприємницької, торговельної та біржової діяльності;

- обирати доцільні напрямки виходу з ризикових ситуацій та розробляти систему економічної безпеки в залежності від особливостей ведення підприємницької чи торговельної діяльності.

- використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;

- демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці;

- організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

- здатність до абстрактного мислення та синтезу;

- здатність до фундаментального аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів;

- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення; здатність до навчання та готовність підвищувати рівень своїх знань;

- здатність проводити дослідження з використанням теоретичних та прикладних досягнень в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;

- здатність розробляти та надавати пропозиції щодо напрямків розвитку підприємства, поліпшення фінансово-економічного стану, антикризових заходів;

- здатність до формування світогляду, розуміння принципів розвитку суспільства;
- здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- здатність виявлення та обґрунтування та пріоритетних напрямків організації та ведення власного бізнесу.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» базується на знаннях таких дисциплін, як «Економічна теорія», «Вступ до спеціальності», «Історія економіки та економічної думки», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Вища математика» та є базою для таких дисциплін як «Економіка підприємства», «Економіка і організація інноваційної діяльності», «Гроші та кредит», «Економіка праці та соціально-трудові відносини», «потенціал і розвиток підприємства», «Економіка і бізнес суб'єктів господарювання», «Маркетинг», «Менеджмент», «Підприємництво і бізнес-культура суб'єктів господарювання», «Економіка та організація підприємницької діяльності», «Підприємницька діяльність суб'єктів господарювання», «Потенціал та розвиток підприємства», «Управління бізнес-проектами та рішеннями», «Комерційна діяльність суб'єктів господарювання», «Організація біржової справи», « виконання звітів з виробничої, науково-дослідної та переддипломної практики, та написання кваліфікаційної роботи.

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з чотирьох навчальних модулів:

- **Модуль 1. «Загальні основи підприємництва, торгівлі та біржової діяльності»**

- **Модуль 2. «Торговельне підприємництво»**

- **Модуль 3. «Організаційно-економічні основи біржової діяльності»** кожен з яких є логічно завершеними, самостійними, цілісними частинами навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульних контрольних робіт та аналіз результатів її виконання.

Окремим (четвертим «Курсова робота») модулем є курсова робота (КР) яка виконується у 3 семестрі (денна форма навчання) або 4 семестрі (заочна форма навчання). КР є важливою складовою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

Модуль 1. Загальні основи підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Тема 1. Підприємництво як вид господарювання

Підприємництво і підприємець: сутність та особливості. Підприємець як економічний агент. Підприємець як менеджер та особистість. Порівняння підприємця, капіталіста та менеджера. Еволюція і типологія підприємництва. Типологія підприємців. Підприємницький процес: сутність та етапи. Переваги підприємницької діяльності. Помилки підприємницької діяльності. Підприємницька культура як сучасний феномен розвитку підприємництва. Завдання та функції культури підприємництва. Підприємницьке середовище: сутність та складові. Фактори підприємницького середовища. Види підприємницького середовища. Умови формування підприємницького середовища.

Тема 2. Бізнес-комунікації в підприємстві.

Поняття та предмет бізнес-комунікації. Порівняння усної та письмової комунікації. Мова тіла. Побудова корпоративної культури і внутрішнього PR. Діловий етикет. Технологія ведення переговорів. Оцінка ступеня розвитку й ефективності бізнес-комунікацій у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності. Маркетинг персоналу. Етапи формування програми маркетингу персоналу підприємства. Бренд-менеджмент та управління іміджем бізнес-структури.

Тема 3. Організаційно-правові форми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Організаційно-правові форми підприємництва. Фактори, які впливають на вибір організаційно-правової форми підприємництва. Види підприємств. Відповідальність різних

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-05-2019
		стор. 6 з 22	

форм підприємств за зобов'язаннями. Порівняльна характеристика організаційно-правових форм підприємницької діяльності. Види підприємницької діяльності (приватне підприємництво, виробниче підприємництво, наукове підприємництво, комерційне підприємництво, фінансове підприємництво, страхове підприємництво). Мале інноваційне підприємництво. Функції «класичного» та інноваційного малого підприємництва. Функції торгового підприємництва. Комерційні процеси. Комерційні функції торговельних підприємств. Франчайзинг: сутність, суб'єкти та об'єкти. Франшиза. Види фрайчайзингу. Біржова діяльність суб'єктів господарювання. Сучасні моделі підприємницької діяльності. Модель ведення бізнесу кайдзен. Інтернет-трейдинг: сутність та види. Котирування валют. Основні види валютних операцій, які можуть здійснюватися банками та їхніми клієнтами-підприємцями в інтернет-просторі. Види угод «spot». Валютні операції «forward». Валютні операції «SWAP».

Тема 4. Антикризове фінансове управління у підприємстві

Економічна сутність антикризового фінансового управління. Функції антикризового фінансового управління. Етапи процесу антикризового фінансового управління суб'єктів підприємництва. Основні напрями антикризової програми. Оцінка ефективності антикризового управління: сутність, етапи та критерії. Види антикризових стратегій. Механізми фінансової стабілізації та реалізації антикризового управління. Етапи фінансової стабілізації суб'єктів підприємництва в умовах кризової ситуації. Сутність контролінгу та його функції. Види контролінгу. Антикризовий фінансовий контролінг у підприємстві. Особливості і специфічні завдання фінансового контролінгу суб'єктів підприємництва, що знаходяться в кризі. Компоненти системи антикризового фінансового контролінгу. Використання інструментів антикризового фінансового контролінгу. Бюджетування. Аналіз беззбитковості. СВОТ-аналіз. Збалансована система показників (ЗСП). Метод Six Sigma.

Тема 5. Трансформація та реструктуризація суб'єктів підприємницької діяльності

Трансформація підприємницьких структур. Сутність реструктуризації підприємницьких структур. Види і форми реструктуризації суб'єктів підприємницької діяльності. Реорганізація суб'єктів підприємницької діяльності: поняття і види. Види об'єднання підприємницьких структур шляхом укрупнення. Злиття та поглинання в бізнесі. Класифікація основних типів злиття та поглинань. Класифікація типів об'єднання підприємницьких структур. Проблеми і чинники реорганізації підприємницьких структур. Основні проблеми і чинники, на які слід звертати увагу при проведенні реорганізації компаній.

Тема 6. Напрямки розвитку бізнесу в ході Третьої і Четвертої промислових революцій.

Контури майбутнього бізнесу. Види підприємницької діяльності, які можуть втілитися в товари. Сфери підтримки бізнес-ідеї. Трансформація матеріально-енергетичної основи в ході Третьої промислової революції. Ключові напрями трансформації матеріально-енергетичної основи. Політика ресурсозбереження. Використання нових матеріалів. Дематеріалізація транспортних процесів. Трансформація інформаційної основи економічних систем у ході Третьої промислової революції. Науковий супровід технічної модернізації. Інформатизація виробництва, логістики та збуту. Революція в матеріалознавстві. Конвергенція у виробництві та споживанні. Трансформація синергетичної основи як провідного фактору Третьої промислової революції. Мережізація виробництва. ЕнерНет (EnerNet). Віртуальні підприємства. Горизонтально розподілені мережі. «Хмарні» технології (Cloud technologies). Контури Четвертої промислової революції. Інтернет речей. Екологічні результати революції.

Тема 7. Європейська торговельна політика

Сутність та поняття торговельної політики. Етапи становлення спільної торговельної

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 11.01.01-05-2019
		стор. 7 з 22	

політики в ЄС. Головні сфери спільної торговельної політики ЄС. Економічні інструменти регулювання торговельної політики (митні інструменти, обмеження експорту й імпорту, квотування, ліцензування, технічні, екологічні вимоги та вимоги у сфері санітарних і фітосанітарних заходів). Економічна та торговельна політики співпраці України з ЄС. Систематизація можливостей та загроз впровадження ЗВТ в Україні. Європейська торговельна політика у сільському господарстві та Україні. Міжнародна торгівля товарами України з ЄС.

Тема 8. Соціальна та солідарна економіка

Поняття соціальної і солідарної економіки (ССЕ) та її розвиток у світі. Базові принципи функціонування організацій ССЕ. Характеристика основних організаційних форм ССЕ (кооперативи, товариства взаємодопомоги, асоціації та громадські організації, соціальні підприємства, благодійні фонди). Керівництво та управління в секторі ССЕ. Моделі управління компаніями ССЕ. Ресурсне забезпечення діяльності організацій ССЕ. Крауд-фаундінг. Правова база функціонування організацій ССЕ та сучасні виклики їх діяльності. Базові орієнтири підтримки розвитку ССЕ. Основні бар'єри сучасного розвитку соціального підприємництва.

Тема 9. Економіка соціально-трудова відносин у підприємстві.

Трудова поведінка в ринкових умовах. Моделі економічної поведінки людини. Мотивація трудової діяльності. Стимули трудової діяльності. Мотиваційні моделі. Фактори впливу на продуктивність праці. Трудові конфлікти: сутність та види. Методи вирішення конфліктів. Заробітна плата в ринкових умовах: сутність та види. Елементи оплати праці. Тарифна система оплати праці. Форми та системи оплати праці. Сучасні моделі організації системи оплати праці підприємницькими структурами. Моделі оплати праці в різних країнах. Соціальні гарантії у сфері праці. Соціальний захист населення. Система соціального захисту в Україні. Структура системи загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Тема 10. Економічний аналіз у підприємстві.

Сутність та особливості економічного аналізу підприємницьких структур. Загальна модель системного економічного аналізу діяльності підприємницьких структур. Основні функції економічного аналізу. Аналіз у торговому підприємстві. Показники товарообігу. Напрями аналізу товарообігу. Аналіз витрат торговельного підприємства на збут. Показники ефективності використання основних засобів. Аналіз впливу інфляції на прийняття фінансових рішень у підприємстві. Особливості галузевого економічного аналізу. Теорія масового обслуговування. Фінансово-економічний потенціал. Діагностика фінансово-економічного потенціалу підприємства.

Тема 11. Інвестиції в підприємстві.

Економічна сутність інвестицій та інвестиційної діяльності. Економічна сутність інвестицій та інвестиційної діяльності. Характеристика інвестицій підприємства. Класифікація інвестицій. Учасники інвестиційного процесу. Класифікація інвесторів. Інвестування в підприємницькій діяльності. Реальні інвестиції. Основні форми реального інвестування. Фінансові інвестиції. Врахування фактору часу в інвестиційній діяльності. Основні прояви впливу фактору часу на оцінку проектів. Оцінка ефективності інвестицій. Чистий приведений дохід. Порівняння та вибір бізнес-проектів за різними критеріями оцінювання. Період окупності інвестицій. Внутрішня норма доходності.

Тема 12. Управління витратами підприємницької діяльності

Система управління витратами на підприємстві. Характеристики основних підходів до формування систем управління витратами (Методи контролю витрат, Методи зниження витрат, Методи стратегічного управління). Методи обліку та калькулювання витрат. Схема

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 11.01.01-05-2019
		стор. 8 з 22	

співвідношення між системами та методами розрахунку собівартості. Вибір методу розрахунку собівартості. Принципи формування собівартості готової продукції. Аналіз беззбитковості. Точка беззбитковості (поріг рентабельності). Формування запасу стійкості. Ефект операційного левериджу (важеля). Формування витрат за місцями виникнення та центрами відповідальності. Класифікація центрів відповідальності за обсягом повноважень та відповідальності.

Тема 13. Ціноутворення у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності

Склад, структура і функції ціни. Собівартість реалізованих товарів (виробів, робіт, послуг). Прямі та непрямі витрати. Склад виробничої собівартості продукції. Склад ціни залежно від стадій руху товару. Акцизний збір. ПДВ. Склад і структура ціни продукції оптової посередницької ланки. Посередницька та торгівельна маржа. Фактори, які впливають на торгівельну націнку. Біржове ціноутворення. Опціон. Ф'ючерсний контракт (ф'ючерс).

Тема 14. Маркетинг торгово-посередницької діяльності

Сутність та особливості організації торгово-посередницької діяльності. Ознаки торгово-посередницької діяльності. Основні способи доведення продукції до споживача. Фактори прямого продажу та реалізації продукції через посередників. Характеристика посередників за обсягом посередницьких збутових прав, функціональних повноважень та функціональним призначенням. Характеристика видів торгово-посередницької діяльності та основні типи торговельних посередників. Торгово-посередницька операція. Характеристика основних видів торгово-посередницьких операцій. Посередники як економічні суб'єкти ринку: функції, форми взаємодії та оцінювання ефективності. Функції посередників. Різні форми взаємодії між виробниками, посередниками та учасниками ринку. Систематизація причин конфліктів між посередниками та учасниками ринку. Основні методи оцінювання господарської діяльності посередників поділяються. Якісна оцінка ефективності посередницької діяльності. Кількісні показники оцінювання економічного стану посередників. Показники оцінювання маркетингового стану посередників. Комплексна характеристика посередників. Матриця оцінювання посередників. Сутність, форми та методи організації роботи торгових посередників. Оптова торгівля. Основні методи оптового продажу товарів. Роздрібна торгівля. Основні методи роздрібного продажу товарів. Особливості діяльності посередників на біржовому ринку. Агент та його функції. Брокер та його функції. Види брокерів. Дилер та його функції. Джеббер. Трейдер. Фінансовий консультант. Посередники на світових товарних біржах.

Тема 15. Стратегії в підприємстві

Стратегічний набір. Види стратегій у підприємницькій діяльності. Загальні стратегії організації. Загальні стратегії організації. Продуктово-товарні стратегії. Модель життєвого циклу товару. Портфельні моделі аналізу стратегії. Ресурсні стратегії. Функціональні стратегії. Ситуаційний підхід щодо вибору кращого варіанту стратегічного рішення. Порівняльна характеристика ситуаційного та системного підходів. Обмеження використання для системного підходу. Сучасні конкурентні стратегії у підприємстві. Стратегії розвитку Інтернету речей. Обґрунтування підприємницького вибору стратегій виробництва. Формування моделі управління стратегічним розвитком підприємницької структури. Фактори, які чинять вирішальний вплив на формування портфеля стратегій підприємницької структури.

Тема 16. Бізнес-планування в підприємстві

Бізнес-план: сутність та типи. Структура бізнес-плану. Загальна схема розроблення бізнес-плану нового проекту. Процес розроблення бізнес-плану. Бізнес-план у підприємницькій практиці. Визначення і класифікація фондів міжнародної технічної допомоги для реалізації бізнес-планів. Загальні правила звернення до фонду з метою отримання коштів під конкретний

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-05-2019
		стор. 9 з 22	

бізнес-план. Основні форми фінансування, що здійснюють благодійні фонди.

Тема 17. Моделювання бізнес-процесів у підприємницькій діяльності

Процесний підхід до управління підприємницькою діяльністю. Атрибути бізнес-процесів. Класифікація бізнес-процесів підприємства. Мережа бізнес-процесів торговельного підприємства. Управління бізнес-процесами підприємницької діяльності. Матриця та таблиця ранжування бізнес-процесів. Моделювання бізнес-процесів підприємницької діяльності. Модель бізнес-процесу. Компоненти бізнес-моделі підприємства. Діагностика ризиків у системі управління бізнес-процесами. Основні види та характеристика ризиків у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності. Блок-схема аналізу ризику. Етапи проведення вибору та оцінювання бізнес-рішень.

Тема 18. Управління змінами в підприємстві

Принципи організації бізнес-процесів у системі управління змінами. Основні бізнес-процеси. Організаційно-економічні аспекти управління змінами в діяльності підприємницьких структур. Бізнес-процес «Розморожування». Організаційна система бізнес-процесів управління змінами на підприємстві. Бізнес-процес «Рух». Бізнес-процес «Заморожування». Моделювання змін бізнес-процесів. Головні етапи моделювання бізнес-процесів у системі управління їх змінами. Витратна модель бізнес-процесу. Вартісна модель бізнес-процесу. Оптимізація управління реалізацією товарів і послуг на підприємстві з використанням систем ERP-класу. Складові підсистеми типової ERP-системи. Основні можливості автоматизації продажів.

Тема 19. Логістика

Теоретичні аспекти логістики. Концепція логістики. «Вісім правил логістики». Логістичний канал. Логістичний ланцюг. Логістична операція. Логістичний потік. Логістичні системи. Логістика в підприємницькій діяльності. Типові проблеми постачання. Стратегічні умови логістики постачання. Процеси постачання. Типові об'єкти логістичних рішень. Методи аналізу та структуризації запасів у постачанні. Управління запасами. Системи управління запасами (Система управління запасами з фіксованим розміром замовлення, Система управління запасами з фіксованим інтервалом часу між замовленнями, Система із заданою періодичністю поповнення запасів до встановленого рівня, Система «мінімум-максимум»). Метод контролю і управління запасами – метод АВС. Виробнича логістика. Логістика збуту (дистрибуції): сутність та основні функції. Логістичні проблеми оптимізації збуту товарів. Логістичні проблеми в політиці запасів у збуті. Логістика в торговельній діяльності. Принципи формування вхідного потоку товарів. Логістичний підхід в управлінні фінансовими потоками у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Тема 20. Корпоративна соціальна відповідальність

Передумови появи ідеї соціальної відповідальності (КСВ) у бізнесі. Мотиви залучення бізнесу до соціальної відповідальної діяльності. Еволюція теорії корпоративної соціальної відповідальності. Теоретичні засади КСВ. Чотирирівнева модель розвитку корпоративної соціальної відповідальності. Характеристики корпоративної соціальної відповідальності. Концепції соціальної відповідальності у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності. Державне регулювання імплементації корпоративної соціальної відповідальності у діяльності підприємств. Міжнародні організації, які визначають напрями розвитку корпоративної соціальної відповідальності у світі. Оцінка ефективності заходів з корпоративної соціальної відповідальності. Система принципів оцінювання КСВ підприємств.

Тема 21. Організаційна культура і етика в підприємстві

Етика в підприємстві: предмет і специфіка. Рівні етичних норм управління та ведення

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 11.01.01-05-2019
		стор. 10 з 22	

бізнесу. Проблеми мікро- і макроетики. Корпоративна культура і корпоративна етика. Трирівнева модель організаційної культури Е. Шейна. Фактори, які впливають на організаційну культуру підприємства. Особливості діяльності з формування організаційної культури залежно від стадії життєвого циклу підприємства. Процес формування організаційної культури підприємства. Методи підтримки організаційної культури. Способи підвищення етичного рівня організації (етичні кодекси, «карти етики», комітети з етики, соціальні ревізії, соціальні звіти, навчання етичній поведінці тощо). Значення кодексу корпоративної культури в розрізі суб'єктів цільової аудиторії. Рекомендована структура документу «Корпоративні правила».

Модуль 2. Торговельне підприємництво

Тема 22. Основи торговельного підприємництва

Сутність торговельного підприємництва. Зовнішня та внутрішня торгівля. Ознаки торговельного підприємництва. Суб'єкти торговельного підприємництва. Форми торговельно-підприємницької діяльності. Взаємозв'язок розвитку торговельного підприємництва та ринкової інфраструктури. Законодавчо-правові аспекти розвитку торговельного підприємництва. державне регулювання торговельного підприємництва

Тема 23. Вибір оптимальної системи оподаткування суб'єктів торговельного підприємництва

Особливості основних організаційних форм торговельного підприємництва. Переваги і недоліки основних організаційно-правових форм торговельного підприємництва. Підприємство та його види. Ознаки торговельного підприємства. Торговельна одиниця. Способи організації товарного обміну під час оптової торгівлі. Організовані товарні ринки: товарні біржі, торги (тендери), аукціони, виставки (ярмарки). Форми оптової торгівлі та посередники. Торговельно-виробнича діяльність. Особливості об'єднання торговельних підприємств. Види об'єднань підприємств. Критерії оцінки та вибору організаційно-правових форм підприємницької діяльності.

Тема 24. Організація та планування торговельного підприємництва

Технологія організації торговельного підприємництва. Планування торговельного підприємництва. Комплексний план економічного та соціального розвитку торговельного підприємства: сутність та розділи.

Тема 25. Облік у торговельному підприємстві

Документальне оформлення надходження та реалізації товарів. Організація обліку у торговельному підприємстві. Супровідні документи з обліку товарів в роздрібній торгівлі. Документальне оформлення реалізації товарів в роздрібній торгівлі. Ціни та ціноутворення на товари в торгівлі. Види цін в торгівлі та їх характеристика. Державне регулювання цін і тарифів в торгівлі. Структура вільних цін. Товарообіг торговельного підприємства. Показники, що характеризують товарообіг торговельного підприємства. Роздрібний товарообіг.

Тема 26. Торгова логістика

Сутність, завдання та принципи торгової логістики. Функціональні області торговельної логістики. Електронна комерція. Е-логістика. Форми організації електронної логістики (власна логістика; dropshipping; one stop e-commerce).

Тема 27. Стандартизація і сертифікація

Стандарти та особливості їх застосування в торгівлі. Традиційна структура Стандартів мерчендайзингу. Обов'язкові елементи Стандарту мерчендайзингу. Сертифікація: сутність та види. Сертифікат вільної торгівлі. Система сертифікації «УКРСЕПРО».

Тема 28. Економічний ризик у торговельному підприємстві

Сутність та основні причини виникнення економічного ризику в торговельному підприємстві. Причини та джерела економічного ризику. Основні елементи ризику. Класифікації економічних ризиків. Мінімізація економічних ризиків у торговельному підприємстві.

Тема 29. Економічна безпека у торговельному підприємстві

Сутність економічної безпеки. Критеріальна оцінка економічної безпеки. Показники економічної безпеки. Оцінка економічної безпеки. Економіко-математичний підхід до оцінки економічної безпеки. Методика та етапи оцінювання фінансово-економічної безпеки торговельних підприємств. Система організаційного забезпечення економічної безпеки. Принципи системи економічної безпеки підприємств торгівлі.

Модуль 3. Організаційно-економічні основи біржової діяльності

Тема 30. Теоретичні засади біржової діяльності

Економічна сутність біржової діяльності та біржового ринку. Класифікації ринків Поняття організованого ринку. Передумови виникнення біржової діяльності. Трансформація форм оптової торгівлі на шляху до біржової торгівлі. Базар: сутність та характеристики. Ярмарок: сутність, ознаки та характеристики. Аукціон: сутність, ознаки та характеристики. Біржова діяльність: сутність, ознаки та характеристики. Історія розвитку біржової діяльності. Функції біржової діяльності в ринкових умовах. Основні елементи структури біржової діяльності. Основні елементи інфраструктури біржової діяльності. Класифікація учасників залежно від цілей використання біржових інструментів.

Тема 31. Організаційні засади діяльності бірж

Економічна сутність біржі. Види та основні функції бірж. Організаційна структура бірж. Типова структура бірж. Функції біржового комітету. Функції виконавчої дирекції біржі. Ревізійна комісія та її функції. Експертне бюро та його функції. Інформаційно-довідковий відділ. Типова структура управління товарних бірж.

Тема 32. Технології біржової торгівлі

Організаційні засади біржових торгів. Особливості біржової торгівлі на вітчизняних товарних біржах. Біржова торгівля на ф'ючерсних біржах. Схема біржової ями (місце для торгів). Види жестів у біржовій торгівлі. Реєстраційна карта виконання угод. Технологія Інтернет-трейдингу на біржовому ринку. Схема електронної технології торгів на Українській біржі. Технологічна схема торгів на Українській біржі.

Тема 33. Біржові активи

Класифікація біржових активів. Вимоги до біржових активів. Характеристика біржових активів. Основні класифікаційні ознаки стандартизованого біржового активу. Оцінювання якості біржових активів. Структура біржових активів на біржовому ринку. Біржові фінансові інструменти. Характеристики цінних паперів. Основні класи цінних паперів (первинні та вторинні). Види цінних паперів на фондових біржах.

Тема 34. Біржове ціноутворення

Сутність біржового ціноутворення. Види біржового ціноутворення. Види котирувальних біржових цін на біржовому товарному ринку. Методи розрахунку типової (довідкової) ціни. Біржові бюлетені. Ф'ючерсне ціноутворення. Фактори впливу на вартість ф'ючерсних контрактів. Види біржових котирувань. Принципи котирування цін на біржові товари. Крива

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-05-2019
		стор. 12 з 22	

пропозиції на біржовому ринку. Крива попиту на біржовому ринку. Чинники, що зумовлюють зміну попиту на біржові товари. Біржова ціна рівноваги. Види біржових цінових стратегій. Фактори впливу на цінові стратегії учасників біржового ринку. Напрями цінової політики продавців на біржовому ринку.

Тема 35. Види біржових контрактів

Сутність та складові біржових угод. Класифікація біржових контрактів. Характеристика біржових контрактів. Види біржових контрактів на спотовому ринку. Різновиди форвардних контрактів. Порівняльна характеристика форвардних та ф'ючерсних контрактів. Види строкових біржових контрактів. Види ф'ючерсних контрактів на товарно-сировинну продукцію. Опціони. Порівняльна характеристика біржових та позабіржових контрактів. Характеристика різних опціонів. Порівняльна характеристика різних видів контрактів.

Тема 36. Брокерська діяльність

Брокерська контора в біржовій діяльності. Види брокерських угод. Класифікація видів доручень клієнтів за часом виконання. Класифікація видів доручень клієнтів за ціною угоди. Класифікація доручень клієнтів при оплаті поставки та за формою розрахунків. Економічна оцінка брокерської діяльності. Джерела доходів у брокерській конторі. Статті витрат у брокерській конторі. Основні види ризиків при здійсненні брокерської діяльності. Організація брокерського обслуговування. Структура брокерської контори.

Тема 37. Регулювання біржової діяльності

Основні засади регулювання біржової діяльності. Напрями регулювання біржової діяльності. Напрями державного впливу на економіку. Основні цілі державного регулювання економіки. Методи та інструменти державного регулювання економіки. Складові механізми регулювання біржової діяльності. Структура системи регулювання біржової діяльності. Основні напрями державного регулювання біржового ринку. Саморегулювання біржової діяльності. Засади регулювання біржової діяльності в різних країнах світу. Моделі регулювання біржової діяльності. Регулювання діяльності товарних бірж в Україні. Хронологічна структура законодавчої бази з регулювання діяльності товарних бірж в Україні. Державне регулювання біржової діяльності в країнах з ринковою економікою.

Тема 38. Біржова діяльність в Україні

Історія вітчизняного біржового ринку. Одеська біржа. Миколаївська біржа. Київська біржа. Херсонська біржа. Біржова діяльність в епоху соціалізму. Формування біржової діяльності в Україні. Динаміка кількості та структура вітчизняних бірж. Загальні показники розвитку вітчизняних товарних бірж.

Окремим 4-им модулем є Курсова робота (КР), яка виконується в 3 семестрі (денна форма навчання) або 4 семестрі (заочна форма навчання).

Модуль 4 – «Курсова робота».

Курсова робота (КР) з дисципліни виконується в 3 семестрі (денна форма навчання) або 4 семестрі (заочна форма навчання), відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентством у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни в області управління та прийняття управлінських рішень в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни.

Для студентів денної форми навчання:

№ пор.	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.) (денна форма навчання)			
		Усього	Лекції	Практ. занят.	СРС
1	2	3	4	5	6
2 семестр					
Модуль 1. Загальні основи підприємництва, торгівлі та біржової діяльності					
1.1.	Підприємництво як вид господарювання	10	2 2	2	4
1.2.	Бізнес-комунікації в підприємстві	8	2	2	4
1.3.	Організаційно-правові форми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності	12	2 2	2 2	4
1.4.	Антикризове фінансове управління у підприємстві	12	2 2	2 2	4
1.5.	Трансформація та реструктуризація суб'єктів підприємницької діяльності	8	2	2	4
1.6.	Напрямки розвитку бізнесу в ході Третьої і Четвертої промислових революцій.	8	2	2	4
1.7.	Європейська торговельна політика	8	2	2	4
1.8.	Соціальна та солідарна економіка	8	2	2	4
1.9.	Економіка соціально-трудових відносин у підприємстві.	12	2 2	2 2	4
1.10.	Економічний аналіз у підприємстві.	8	2	2	4
1.11.	Інвестиції в підприємстві.	8	2	2	4
1.12.	Управління витратами підприємницької діяльності	8	2	2	4
1.13.	Ціноутворення у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності	9	2	2	5
1.14.	Маркетинг торгово-посередницької діяльності	9	2	2	5
1.15.	Стратегії в підприємстві	9	2 2	2 2	5
1.16.	Бізнес-планування в підприємстві	8	2	2	4
1.17.	Моделювання бізнес-процесів у підприємницькій діяльності	13	2 2	2 2	5
1.18.	Управління змінами в підприємстві	8	2	2	4
1.19.	Логістика	8	2	2	4
1.20.	Корпоративна соціальна відповідальність	8	2	2	4
1.21.	Організаційна культура і етика в підприємстві	9	2	2	5
1.22.	Виконання домашнього завдання	8	-	-	8
	Модульна контрольна робота №1	6		2	4
	Усього за модулем № 1	210	54	54	102
	Усього за 2 семестр	210	54	54	102

Семестр 3

Модуль 2. Торговельне підприємництво

2.1.	Основи торговельного підприємництва	6	2	2	2
2.2.	Вибір оптимальної системи оподаткування суб'єктів торговельного підприємництва	6	2	2	2
2.3.	Організація та планування торговельного підприємництва	6	2	2	2
2.4.	Облік у торговельному підприємстві	6	2	2	2
2.5.	Торгова логістика	4	2	-	2
2.6.	Стандартизація і сертифікація	6	2	2	2
2.7.	Економічний ризик у торговельному підприємстві	8	2	2	4
2.8.	Економічна безпека у торговельному підприємстві	6	2	2	2
2.9.	Модульна контрольна робота №2	6	-	2	4
Усього за модулем № 2		54	16	16	22

Модуль 3. Організаційно-економічні основи біржової діяльності

3.1.	Теоретичні засади біржової діяльності	6	2	2	2
3.2.	Організаційні засади діяльності бірж	6	2	2	2
3.3.	Технології біржової торгівлі	6	2	2	2
3.4.	Біржові активи	6	2	2	2
3.5.	Біржове ціноутворення	8	2	2	4
3.6.	Види біржових контрактів	6	2	2	2
3.7.	Брокерська діяльність	6	2	2	2
3.8.	Регулювання біржової діяльності	4	2	-	2
3.9.	Біржова діяльність в Україні	6	2	2	2
3.10.	Модульна контрольна робота № 3	6	-	2	4
Усього за модулем № 3		60	18	18	24

Модуль 4. Курсова робота

Виконання та захист курсової роботи		30	-	-	30
Усього за модулем № 4		30	-	-	30
Усього за 3 семестр		150	34	34	82
Усього за навчальною дисципліною		360	88	88	184

Для студентів заочної форми навчання

№ пор.	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.) (заочна форма навчання)			
		Усього	Лекції	Практ. занят.	СРС
1	2	3	4	5	6
2 семестр					
Модуль 1. Загальні основи підприємництва, торгівлі та біржової діяльності					
1.1.	Підприємництво як вид господарювання	4	2	-	2
1.2.	Бізнес-комунікації в підприємстві	2	-	-	2
1.3.	Організаційно-правові форми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності	4	2	-	2
1.4.	Антикризове фінансове управління у підприємстві	2	-	-	2
1.5.	Трансформація та реструктуризація суб'єктів підприємницької діяльності	2	-	-	2
1.6.	Напрямки розвитку бізнесу в ході Третьої і Четвертої промислових революцій.	2	-	-	2
1.7.	Європейська торговельна політика	2	-	-	2
1.8.	Соціальна та солідарна економіка	2	-	-	2
1.9.	Економіка соціально-трудових відносин у підприємстві.	2	-	-	2
1.10.	Економічний аналіз у підприємстві.	2	-	-	2
1.11.	Інвестиції в підприємстві.	4	-	2	2
1.12.	Управління витратами підприємницької діяльності	2	-	-	2
1.13.	Ціноутворення у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності	2	-	-	2
1.14.	Маркетинг торгово-посередницької діяльності	2	-	-	2
1.15.	Стратегії в підприємстві	2	2	-	2
1.16.	Бізнес-планування в підприємстві	4	2	2	2
1.17.	Моделювання бізнес-процесів у підприємницькій діяльності	2	-	-	2
1.18.	Управління змінами в підприємстві	2	-	-	2
1.19.	Логістика	2	-	-	2
1.20.	Корпоративна соціальна відповідальність	2	-	-	2
1.21.	Організаційна культура і етика в підприємстві	2	-	-	2
1.22.	Виконання контрольної роботи	8	-	-	8
1.23.	Підсумкова семестрова контрольна робота	12	-	2	10
	Усього за модулем № 1	74	8	6	60
	Усього за 2 семестр	74	8	6	60
Семестр 3					
Модуль 2. Торговельне підприємництво					
2.1.	Основи торговельного підприємництва	10	2	-	8

2.2.	Вибір оптимальної системи оподаткування суб'єктів торговельного підприємництва	9	-	-	9
2.3.	Організація та планування торговельного підприємництва	10	-	2	8
2.4.	Облік у торговельному підприємстві	9	-	-	9
2.5.	Торгова логістика	9	-	-	9
2.6.	Стандартизація і сертифікація	9	-	-	9
2.7.	Економічний ризик у торговельному підприємстві	9	-	-	9
2.8.	Економічна безпека у торговельному підприємстві	9	-	-	9
2.9.	Підсумкова семестрова контрольна робота	12	-	2	10
Усього за модулем № 2		86	2	4	80
Усього за 3 семестр		86	2	4	80
Семестр 4					
Модуль 3. Організаційно-економічні основи біржової діяльності					
3.1.	Теоретичні засади біржової діяльності	17	2	-	15
3.2.	Організаційні засади діяльності бірж	17	-	2	15
3.3.	Технології біржової торгівлі	17	-	2	15
3.4.	Біржові активи	15	-	-	15
3.5.	Біржове ціноутворення	17	-	2	15
3.6.	Види біржових контрактів	17	2	-	15
3.7.	Брокерська діяльність	15	-	-	15
3.8.	Регулювання біржової діяльності	17	-	2	15
3.9.	Біржова діяльність в Україні	17	2	-	15
3.10.	Підсумкова семестрова контрольна робота	21	-	2	19
Усього за модулем № 3		164	6	10	154
Модуль 4. Курсова робота					
Виконання та захист курсової роботи		30	-	-	30
Усього за модулем № 4		30	-	-	30
Усього за 4 семестр		200	6	10	184
Усього за навчальною дисципліною		360	16	20	324

2.3. Домашнє завдання /контрольна робота (ЗФН)

У 3 семестрі (денна форма навчання) або 4 семестрі (заочна форма навчання) студенти виконують домашнє завдання/ контрольну роботу (ЗФН), відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни в галузі економіки, які використовуються в подальшому при вивченні наступних дисциплін професійної підготовки фахівця.

Тематика домашнього завдання розробляється щороку лектором і студентам пропонується список тем з врахуванням підвищеної актуальності тих чи інших процесів і явищ, що мають місце в глобальній економіці. Домашнє завдання має містити елементи творчості та наукового пошуку студентів.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-05-2019
		стор. 17 з 22	

Виконання домашнього завдання здійснюється на основі загальнотеоретичної літератури з даної дисципліни. Час, потрібний для виконання домашнього завдання, - до 8 годин самостійної роботи.

2.3. Курсова робота .

Курсова робота (КР) з дисципліни виконується у 3 семестрі (денна форма навчання) або 4 семестрі (заочна форма навчання), з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни. Виконання КР є важливим етапом у підготовці фахівця з напряму управління та адміністрування.

Конкретна мета КР міститься в обґрунтуванні господарського рішення щодо організації підприємницької, торговельної та біржової діяльності на підставі вихідних умов, заданих в методичних рекомендаціях до виконання курсової роботи.

Для успішного виконання курсової роботи студент повинен знати: сутність і форми підприємницької діяльності, механізм і витрати при створенні фірми, функції і правила поведінки бізнесмена, принципи і сутність господарських рішень, що приймаються в підприємницькій діяльності, порядок ліцензування певних видів підприємництва, методи та прийоми розрахунку економічних показників за результатами діяльності; порядок ліцензування окремих видів господарської діяльності; права та обов'язки суб'єктів підприємництва; системи оподаткування та їх вплив на економічні результати діяльності; основи договірної роботи в бізнесі; правові основи функціонування підприємства торгівлі як суб'єкта господарювання; класифікацію підприємств та їх об'єднань; класифікація ресурсів підприємства, джерела їх формування, оцінювати ефективність їх функціонування та розробляти напрямки підвищення ефективності використання; визначення і оцінку результатів діяльності підприємства; сутність поточних витрат і собівартості продукції; види цін та методи ціноутворення; методичні підходи до оцінки ефективності роботи підприємства; основні положення організації, планування та державного регулювання діяльності підприємства; сутність біржової діяльності; нормативно-правову базу та систему регулювання біржової діяльності; принципи організаційної діяльності бірж та механізм їх функціонування; особливості організації брокерської діяльності; технологію здійснення біржових операцій; економічний механізм біржової торгівлі.

У результаті виконання курсової роботи студент набуває наступні **компетентності**: здатність до абстрактного мислення та синтезу; здатність до фундаментального аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів; вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення; здатність до навчання та готовність підвищувати рівень своїх знань; здатність проводити дослідження з використанням теоретичних та прикладних досягнень в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності; здатність розробляти та надавати пропозиції щодо напрямків розвитку підприємства, поліпшення фінансово-економічного стану, антикризових заходів.

Теми курсових робіт та завдання для їх виконання розробляються автором робочої програми. Вказані навчальні матеріали затверджуються протоколом засідання кафедри, доводяться до відома студента індивідуально і виконуються відповідно до методичних рекомендацій.

2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену/ підсумкової семестрової роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену / підсумкової семестрової роботи, розробляються провідними викладачами та затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;
- дискусійний метод;
- дослідницький метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою, аналізі та вирішенні задач оцінювання та нейтралізації підприємницьких ризиків.

3.2. Рекомендована література

Основна література:

- 3.2.1. Балабан П. Ю., Тягунова Н.М., Місюкевич В. І., Михайлюкова Н.І. Торговельна логістика / П. Ю. Балабан, Н. М. Тягунова, В. І. Місюкевич В. І. та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 148 с.
- 3.2.2. Балджи М.Д., Добрава Н.В., Однолько В.О., Осипова М.М. Торговельне підприємництво : навчальний посібник. – Київ : Кондор-видавництво, 2017. – 112 с.
- 3.2.3. Гой І. В., Смелянська Т. П. Підприємництво: навч. посіб. / І. В. Гой, Т. П. Смелянська. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
- 3.2.4. Гончар Л. А. Торговельне підприємництво: конспект лекцій / Л.А.Гончар. – Дніпропетровськ: ДУ ім. Альфреда Нобеля, 2012. – 145 с.
- 3.2.5. Захарчин Г. М. Основи підприємництва : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доповн. К. : Знання, 2013. 407 с.
- 3.2.6. Основи біржової діяльності: навчальний посібник / М.О. Солодкий, Н.П. Резнік, В.О. Яворська: [за ред. М.О. Солодкого]. – К.: ЦП Компринт, 2017. – 450 с.
- 3.2.7. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність [Текст] : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. – 572 с.

Допоміжна література

- 3.2.8. Бакунов О. О. Концептуальні основи управління економічною стійкістю торговельного підприємства: монографія / О. О. Бакунов, О. В. Сергєєва. – Донецьк : ДонНУЕТ. – 2010. – 230 с.
- 3.2.9. Виноградська А. М. Технологія комерційного підприємництва : навч. посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 780 с.
- 3.2.10. Дмитрієв І. А. Соціально-економічні аспекти підприємницької діяльності. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2007. – 200 с.
- 3.2.11. Дудар Т. Г., Волошин Р. В. Основи логістики : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2012. – 176 с.
- 3.2.12. Економіка підприємства : навч. посібник / Є. В. Мішенін, Є. О. Балацький, О. М. Дутченко [та ін.] / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Є. В. Мішеніна. – Суми : «Диса плюс», 2015. – 336 с.
- 3.2.13. Економіка підприємства: магістерський курс : підручник / М. В. Загірняк [та ін.] / ред. М. В. Загірняк, П. Г. Перерва, О. І. Маслак. – Кременчук : ТОВ «Кременчуцька міська друкарня», 2015. Ч. 1. – 736 с.
- 3.2.14. Завора Т. М., Леус Н.П. Основи біржової діяльності: Опорний конспект лекцій. – Полтава: ПолтНТУ, 2009. – 109 с.
- 3.2.15. Ільчук М. М., Коновал І. А. Бізнес-планування підприємницької діяльності в АПК : навч. посібник. – К. : ЗАТ «НІЧЛАВА», 2013. – 275 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 11.01.01-05-2019
		стор. 19 з 22	

- 3.2.16. Мазур Н. О. Підвищення продуктивності праці робітників на основі диверсифікації систем заробітної плати // Інноваційна економіка. – 2014. – № 6. – С. 193–198.
- 3.2.17. Мазур О. Є. Ринкове ціноутворення : навч. посіб. – К. : ЦУЛ, 2012. – 480 с.
- 3.2.18. Мальська М. П., Антонюк Н. В. Основи європейської інтеграції : підручник. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 320 с.
- 3.2.19. Мішеніна Н. В., Мішеніна Г. А., Ярова І. Є. Економічний аналіз : навч. посібник. – Суми : Сумський державний університет, 2014. – 306 с.
- 3.2.20. Охріменко І.В. Ринок цінних паперів України: розбудова інфраструктури : монографія / Охріменко І. В., Стасіневич С. А., Яворська В. О. – К. : Компринт, 2014. – 254 с.
- 3.2.21. Підприємництво і бізнес-культура : підручник / Л. О. Лігоненко, Г. Л. Піратовський, І. В. Молоштан [та ін.] / за заг. ред. Л. О. Лігоненко. – К. : КНТЕУ, 2011. – 508 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті

- 3.2.22. Господарський кодекс України URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/436-15>
- 3.2.23. Комиссаров А. Четвёртая промышленная революция URL : <https://www.vedomosti.ru/opinion/articles/2015/10/14/612719-promishlennaya-revolyutsiya>
- 3.2.24. Краснянский М. Е. Третья промышленная революция. URL : <http://www.krasnyanskyu.com/home/tretya-promyshlennayarevolyutsiya.html>
- 3.2.25. Омесь Ю. Третья промышленная революция и перспективы Украины (для «Хвилі»). URL : <http://hvylya.net/analytics/economics/tretya-promyshlennaya-revolyutsiya-i-perspektivy-ukrainyi.html>
- 3.2.26. Товарна біржа «Центральна універсальна біржа». URL : <http://tub.com.ua/ukr/main.htm>
- 3.2.27. Четвертая революция: Интернет вещей. URL : <http://www.ncca.ru/file?Files&141>
- 3.2.28. Закон України «Про товарну біржу» від 10.12.1991 № 1956-ХІІ. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1956-12>.
- 3.2.29. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 № 3480-ІV. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів		
	Денна форма навчання		
	Модуль №1	Модуль №2	Модуль №3
	2 семестр	3 семестр	
Виконання завдань на практичних заняттях	56×14 = 70	46 × 4 = 16	46 × 5 = 20
Виконання та захист домашнього завдання (контрольної роботи)	14	-	-
Тестування		46 × 1 = 4	46 × 1 = 4
Для допуску до виконання модульної контрольної роботи студент має набрати не менше	50 балів	12	15
Виконання модульної контрольної роботи	16	8	8

Усього за модулем	100	28	32
Семестровий залік			
Семестровий екзамен		40	
Усього за дисципліною		100	
3 семестр			
Модуль №4		Максимальна кількість балів	
Виконання курсової роботи	-	60	
Захист курсової роботи	-	40	
Виконання та захист курсової роботи		100	

	Максимальна кількість балів		
	Заочна форма навчання		
Вид навчальної роботи	Модуль №1	Модуль №2	Модуль №3
Виконання завдань на практичних заняттях	2 семестр	3 семестр	4 семестр
	56×1 = 5	56×1 = 5	56×2 = 10
Тестування	56×1 = 5	56×2 = 10	56×2 = 10
Виконання та захист контрольної роботи	15	-	-
Написання доповідей (есе)	56×2 = 10	56×2 = 10	56×4 = 20
Підсумкова семестрова контрольна робота	20	20	20
Усього за модулем	45	55	60
Семестровий залік	-	-	-
Семестровий екзамен	-	-	40
Усього за дисципліною	100		100
4 семестр			
Модуль №4		Максимальна кількість балів	
Виконання курсової роботи	-	-	60
Захист курсової роботи	-	-	40
Виконання та захист курсової роботи	-	-	100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту курсового проекту/роботи в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відомості модульного контролю.

4.5. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за націо-

нальною шкалою та шкалою ECTS 4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту **курсної роботи**, крім відомості модульного контролю, заноситься також до навчальної картки, залікової книжки та Додатку до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.8. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				